ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
АЛАН-БӘКСӘР
АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

422723, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Алан-Бексәр авылы, Үзәк ур., 19

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
АЛАН-БЕКСЕРСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

422723, Татарстан Республикасы, Высокогорский район,
с.Алан-Бәксер, ул.Центральная, 19

тел./факс 8(84365) 63-9-51, e-mail: AlanB.Vsg@tatar.ru

КАРАР
26.05.2020 ел

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
№22

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алан-Бәксәр авыл җирлеге территориясендә транспорт инфраструктурасын комплексلы үстерү Программасын раслау турында

2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы "Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары" Федераль законы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2015 елның 25 декабрендәге 1440 номерлы "Җирлекләр, шәһәр округлары транспорт инфраструктурасы системасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турындагы" Карары, Алан-Бәксәр авыл җирлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алан-Бәксәр авыл җирлеге Башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Түбәндә китерелгән кушымта нигезендә Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алан-Бәксәр авыл җирлеге территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү Программасын расларга.

2. Әлеге карарны авыл җирлегенең мәгълүмат стендларында, Биектау муниципаль районы рәсми сайтында http://vysokaya-gora.tatarstan.ru/ адресы буенча авыл җирлекләре бүлегендә һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында http://pravo.tatarstan.ru/ урнаштыру юлы белән халыкка җиткерергә.

3. Әлеге карар рәсми рәвештә бастырылып чыгарганнан соң үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Алан-Бәксәр авыл җирлеге
Башкарма комитеты җитәкчесе З.Р.Гарифуллина

Кушымта

Расланды
Биектау муниципаль районы Алан-Бәксәр авыл җирлеге Советының 2020 елның 26 маендагы 22 нче номерлы Карары белән

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ АЛАН-БӘКСӘР АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫ

ЭЧТӘЛЕК

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ АЛАН-БӘКСӘР АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫНЫҢ ПАСПОРТЫ

I БҮЛЕК. Алан-Бәксәр авыл җирлегендә транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышы характеристикасы.

1.1 Россия Федерациясенең пространство оешмасы структурасында Татарстан Республикасы торышына анализ, Татарстан Республикасы пространство оешмасы структурасында Биектау муниципаль районының торышына анализ, Татарстан Республикасы пространство оешмасы структурасында Алан-Бәксәр авыл җирлегенең торышына анализ

1.1.1 Россия Федерациясенең пространство оешмасы структурасында Татарстан Республикасы торышына анализ

1.1.2 Татарстан Республикасы пространство оешмасы структурасында Биектау муниципаль районының торышына анализ

1.1.3 Татарстан Республикасының пространство оешмасы структурасында Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Биектау авыл җирлеге торышына анализ

1.2 Биектау районы Алан-Бәксәр авыл җирлегенең социаль-икътисадый характеристикасы, авыл җирлеге территориясендәге, транспорт өлкәсендәге эшчәнлекне, транспортка сорауны да кертеп, шәһәр төзелеше эшчәнлегенә характеристика

1.3 Функция башкару һәм транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасы эше күрсәткечләре характеристикасы

1.4 Алан-Бәксәр авыл җирлеге юллары челтәренең характеристикасы, юл хәрәкәте параметрлары (транспорт чаралары хәрәкәте агымының тизлеге, тыгызлыгы, интенсивлыгы)

1.5 Транспорт чаралары паркы составына һәм автомобильләштерү дәрәҗәсенә анализ, парковкалар белән тәэмин ителеш (парковка урыннары белән)

1.6 Гомуми кулланылыштагы транспорт чараларының эшчәнлегенә, пассажир агымы анализын да кертеп, характеристика

1.7 Җәяүлеләр һәм велосипед хәрәкәте шартларына характеристика

1.8 Йөк транспорты чаралары хәрәкәтенә характеристика, Көнкүреш һәм юл хезмәте транспорт чаралары эшен бәяләү, әлеге транспорт чаралары өчен инфраструктура торышы

1.9 Юл хәрәкәте куркынычсызлыгы дәрәҗәсенә анализ

1.10 Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, халыкның иминлегенә һәм сәламәтлегенә начар йогынтысы дәрәҗәсен бәяләү

1.11 Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алан-Бәксәр авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасының гамәлдәге шартларына һәм үсеш перспективаларына һәм урнаштырылуына характеристика

1.12 Алан-Бәксәр авыл җирлеге транспорт инфраструктурасының эшчәнлегенә һәм үсешенә кирәкле норматив-хокукый базаны бәяләү

1.13 Транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү

II БҮЛЕК. Алан-Бәксәр авыл җирлеге территориясендә транспорт ихтыяҗына, халык хәрәкәте һәм йөк ташу күләме һәм характеры үзгәрүгә фараз

2.1 Социаль-икътисади үсешкә фараз

2.2 Биектау районы транспорт инфраструктурасы үсешенә фараз

2.3 Урам-юл челтәре үсешенә фараз

2.4 Автомобильләштерү дәрәҗәсенә, юл үсеше параметрларына, парковкалау пространствосына ихтыяҗга фараз

2.5 Юл хәрәкәте иминлеге күрсәткечләренә фараз

2.6 Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, халыкның иминлегенә һәм сәламәтлегенә начар йогынтысына фараз

III БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантлары һәм аларны транспорт инфраструктурасы үсешенең максатчан күрсәткечләре буенча (индикаторлары буенча), үз чиратында тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантын сайлау белән, эреләндереп бәяләү

3.1 Транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышын яки Программаны тормышка ашыру чорында транспорт инфраструктурасы торышы күрсәткечләре

3.2 Транспорт инфрастрктурасын үстерүнең принципиаль вариантларын эреләндереп бәяләүне үткәрү һәм тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантны сайлау

IV БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүне тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантның транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларын финанслау (инвестиция проектлары) күләмнәрен һәм чыганакларын бәяләү

4.1 Транспорт инфраструктурасының транспорт төрләре буенча үсеше

4.2 Гомуми кулланышлы пассажир автомобиль транспортын үстерү, транспорт-күчеп утыру урыннарын ясау буенча чаралар

4.3 Җиңел автомобиль транспорты өчен, бердәм парковкалау пространствосын үстерүне дә кертеп, инфраструктураны үстерү

4.4 Җәяүлеләр һәм велосипед хәрәкәте инфраструктурасын үстерү

4.5 Йөк транспорты, көнкүреш һәм юл хезмәте транспорт чаралары өчен инфраструктура үстерү

4.6 Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алан-Бәксәр авыл җирлеге юл челтәрен үстерү

V БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүне тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантның транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларын финанслау (инвестиция проектлары) күләмнәрен һәм чыганакларын бәяләү

VI БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүне тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантның транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларының (инвестиция проектлары) нәтиҗәлелеген бәяләү

VII БҮЛЕК. Транспорт инфрастрктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне хокукый һәм мәгълүмати тәэмин итүне, институциональ үзгәртеп коруларны камилләштерү буенча тәкъдимнәр

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ АЛАН-БӘКСӘР АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫНЫҢ ПАСПОРТЫ

Программа исеме	2019-2028 елларга Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алан-Бәксәр авыл җирлеге транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү Программасы (алга таба – Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	- 2004 елның 29 декабрендәге 191-ФЗ номерлы “Россия Федерациясенең Шәһәр төзелеше кодексын гамәлгә кертү турындагы” Федераль законы; - 2003 елның 6 октябреннән 131-ФЗ номерлы “Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары” Федераль законы; - 2007 елның 9 февраленнән 16-ФЗ номерлы “Транспорт куркынычсызлыгы турында” Федераль законы; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2015 елның 25 декабрендәге 1440 нчы номерлы “Җирлекләр, шәһәр округлары транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турындагы” Карары.
Программаның Заказчысы	Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алан-Бәксәр авыл җирлеге Башкарма комитеты, Биектау районы, Алан-Бәксәр авылы, Үзәк ур., 19
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алан-Бәксәр авыл җирлеге Башкарма комитеты, Биектау районы, Алан-Бәксәр авылы, Үзәк ур., 19
Программаның максатлары	Алан-Бәксәр авыл җирлегенең заманча һәм нәтиҗәле транспорт инфраструктурасын үстерү, хәрәкәт иминлеге дәрәҗәсен күтәрү, муниципаль берәмлек халкы өчен транспорт комплексы хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген һәм сыйфатын күтәрү.
Программаның бурычлары	1) халыкка, шулай ук җирлек территориясендә эшчәнлекләрен гамәлгә ашыручы юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә транспорт хезмәте күрсәтүнең куркынычсызлыгы, сыйфаты, нәтиҗәлелеге; 2) җирлекне проектлауның шәһәр төзелеше нормативлары нигезендә транспорт инфраструктурасы объектларының халыкка һәм икътисадый эшчәнлек субъектларына файдалану мөмкинлеге;

	3) халыкның хәрәкәткә, икътисадый эшчәнлек субъектларына – җирлек территориясендә пассажирларны һәм йөк ташуга ихтыяҗлары нигезендә транспорт инфраструктурасын үстерү; 4) җирлектә шәһәр төзелеше эшчәнлеге белән балансланган транспорт инфраструктурасын үстерү; 5) транспортка сорау белән идарә итүгә шартлар; 6) хуҗалык эшчәнлегенең икътисадый нәтиҗәләренә карата юл хәрәкәтендә катнашучыларының тормышы һәм сәламәтлеге куркынычсызлыгын тәэмин итүгә өстенлекле шартлар тудыру; 7) гомуми кулланылыштагы транспорт чаралары хәрәкәтенә башка транспорт чараларына карата өстенлекле шартлар тудыру; 8) халыкның җәяү һәм велосипедта йөрүенә шартлар; 9) гамәлдәге транспорт инфраструктурасы эшчәнлегенең нәтиҗәлелеге.
Транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (Индикаторлары)	-Гомуми файдаланудагы каты өслекле юлларның озынлыгы, (км); - ГОСТ һәм СНИП таләпләренә җавап биргән тротуарларның озынлыгы; - авыл җирлегенең транспорт-эксплуатацияләү норматив таләпләренә җавап биргән юл челтәре озынлыгының өлеше (%); - теркәлгән юл хәрәкәте фаҗигаләренең саны; яңа җиһазланган машина-урыннар саны.
Транспорт инфраструктурасы объектларын (чаралар төркемнәре, ярдәмче программалар, инвестиция проектлары) проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча планлаштырылган чараларны (инвестиция проектларын) эреләндерелгән тасвирлама	Әлеге программада тасвирланган чаралар транспорт чараларын файдаланучыларнның, җәяүлеләрнең уңайлылыгы һәм куркынычсызлыгы дәрәҗәсен күтәрүгә һәм авыл җирлегенең социаль-икътисади хәлен яхшыртуга юнәлдерелгән
Прогарамманы тормышка ашыруның	Программа 2018 елдан 10 ел дәвамында 2 этапта тормышка ашырыла:

<table>
<tr><td>сроклары һәм этаплары</td><td colspan="6">I этап: 2019 елдан 2023 елга кадәр.
II этап: 2024 елдан 2028 елга кадәр.</td></tr>
<tr><td>Программаның төп чаралары</td><td colspan="6">1. Җирлекнең транспорт инфраструктурасы хәлен яхшыртуга юнәлдерелгән эшләрне башкару.
2. Юл хәрәкәте иминлеген күтәрүгә юнәлдерелгән эшләрне башкару.
3. Транспорт инфраструктурасы объектларын реконструкцияләү буенча чаралар.
4. Транспорт инфраструктурасы объектларын төзү буенча чаралар.</td></tr>
<tr><td rowspan="12">Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары</td><td colspan="2">Сроклары, чор</td><td colspan="4">Программаны тормышка ашыру өчен кирәкле финанслау, мең сум.</td></tr>
<tr><td colspan="2">2019 ел</td><td colspan="4">650</td></tr>
<tr><td colspan="2">2020 ел</td><td colspan="4">650</td></tr>
<tr><td colspan="2">2021 ел</td><td colspan="4">650</td></tr>
<tr><td colspan="2">2022 ел</td><td colspan="4">650</td></tr>
<tr><td colspan="2">2023 ел</td><td colspan="4">650</td></tr>
<tr><td colspan="2">2024-2028 еллар</td><td colspan="4">3250</td></tr>
<tr><td colspan="6">Финанслау чыганаклары, мең сум.</td></tr>
<tr><td>Чор</td><td colspan="2">Җирле бюджет</td><td>Төбәк бюджеты</td><td>БТЧ</td><td>Барлыгы</td></tr>
<tr><td>2019-2023 еллар</td><td colspan="2">750</td><td>1250</td><td>1250</td><td>3250</td></tr>
<tr><td>2024-2028 еллар</td><td colspan="2">750</td><td>1250</td><td>1250</td><td>3250</td></tr>
<tr><td>Барлыгы</td><td colspan="2">1500</td><td>2500</td><td>2500</td><td>6 500</td></tr>
</table>

I БҮЛЕК. Биектау муниципаль районы Алан-Бәксәр авыл җирлеге транспорт инфраструктурасының хәзерге торышына характеристика

1.1 Россия Федерациясенең пространство оешмасы структурасында Татарстан Республикасы торышына анализ, Татарстан Республикасы пространство оешмасы структурасында Биектау муниципаль районының торышына анализ, Татарстан Республикасы пространство оешмасы структурасында Алан-Бәксәр авыл җирлегенең торышына анализ

1.1.1. Россия Федерациясенең пространство оешмасы структурасында Татарстан Республикасы торышына анализ.

Татарстан Республикасы Россия Федерациясенең субъекты булып тора һәм Идел буе Федераль округы составына керә, шулай ук Идел буе икътисади районына карый. Республиканың административ һәм мәдәни үзәге – Казан шәһәре. Татарстан Көнчыгыш Европа тигезлегенең көнчыгышында, ике иң эре елга – Идел һәм Кама кушылган урында урнашкан, Казан шәһәре Мәскәү шәһәреннән көнчыгышка таба 797 км ераклыкта урнашкан. Татарстан Республикасы 1920 нче елда төзелә. Мәйданы 6783,7 мең га. Территориянең максималь озынлыгы – төньяктан көньякка таба 290 км һәм көнбатыштан көнчыгышка таба 460 км. Татарстан чит илләр белән чикләшми. Көньяктан Татарстан Республикасы Самара, Ульяновск һәм Оренбург өлкәләре белән, төньяктан – Киров өлкәсе һәм Удмурт Республикасы, төньяк-көнчыгыштан – Марий Эл Республикасы, көнчыгыштан – Башкортостан Республикасы, көнбатыштан – Чуваш Республикасы белән чиктәш.

Республика территориясендә 43 муниципаль район, 2 шәһәр округы, 39 шәһәр һәм 872 авыл җирлеге урнашкан.

Татарстан территориясе куе елгалар челтәре белән бүлгәләнгән баскычлы калкулыклы тигезлекне барлыкка китерә. Идел һәм Каманың киң үзәннәре белән тигезлек өч өлешкә бүленә: Идел алды, Кама алды һәм Кама аръягы. Идел алды Идел буе калкулыкларының максималь биеклеге 276 м булган төньяк-көнчыгыш өлешен алып тора. Көнчыгыш Кама алдына төньяктан Можга һәм Сарапул калкулыкларының Иж елгасы белән бүленгән көньяк кушымталары килеп тоташа. Монда иң биек калкулык 243 м га җитә. Татарстанда иң биек (381 м га кадәр) булып Көнчыгыш Кама аръягындагы Бөгелмә калкулыгы санала. Иң түбән рельеф (нигездә 200 м га кадәр) Көнбатыш Кама аръягына хас. Татарстанның якынча 17% территориясе урманнар белән капланган, алар күбрәк киң яфраклы агачлардан тора (имән, юкә, каен, усак), ылыслы төр агачлар нарат һәм чыршы белән сыйфатлана. Татарстан территориясендә 433 төр умырткалылар, шулай ук берничә мең төр умырткасыз хайваннар яши.

Татарстан территориясе җылы җәйле һәм уртача-салкын кышлы урта киңлекнең уртача-континенталь климат тибы белән сыйфатлана. Иң җылы җәй ае территориянең уртача айлык температурасы 18-20 °С ны тәшкил иткән июль ае, иң салкын ай – январь, уртача айлык температура -13 °С. Җылы вакытның дәвамлылыгы (0 °С тан югары температуралы) 198-209 көн тирәсендә тирбәлә, салкын чор – 156-167 көн тирәсендә. Территория буенча явым-төшем якынча тигез бүленә, якынча еллык суммасы 460-540 мм тәшкил итә.

Туфрагы төрлелек белән аерыла: төньякта һәм көнбатышта соры урман һәм көлсыманнан алып, республиканың көньягында кара туфракның төрле төрләренә кадәр.

Татарстан территориясендә Идел-Кама дәүләт табигый биосфера тыюлыгы һәм “Түбән Кама” милли паркы урнашкан.

Татарстан – икътисад буенча Россиянең иң алга киткән регионнарыннан берсе. Республика Россия Федерациясенең эре индустриаль районы үзәгендә, көнчыгыш һәм көнбатышны, төньяк һәм көньякны тоташтыручы магистральләр кисешүендә урнашкан.

Татарстан Республикасы бай табигый ресурсларга, көчле һәм

диверсификацияле сәнәгатькә, югары интеллектуаль һәм квалификацияле эшче көченә ия.

Татарстан Республикасы төп макроэкономика күрсәткечләре буенча Россия Федерациясенең алдынгы регионнары исәбенә керә.

Татарстанның тулаем региональ продукты структурасында сәнәгать өлеше 43,2 %, төзелеш – 9,0 %, транспорт һәм элемтә – 6,5 %, авыл хуҗалыгы – 7,5% алып тора.

Республиканың сәнәгать профилен нефть-газ химиясе комплексы (нефть чыгару, синтетик каучук, шиннар, полиэтилен һәм нефть эшкәртү продуктларының киң спектрын җитештерү), конкурентлыкка сәләтле продукция җитештерүче эре машина төзү предприятиеләре (авыр йөк машиналары, вертолётлар, самолетлар һәм авиадвигательләр, компрессорлар һәм нефть-газ кудыру җиһазлары, елга һәм диңгез суднолары, коммерцияле һәм җиңел автомобиль төрләре), шулай ук алга киткән электр- һәм радиоприборлар җитештерү билгели.

Татарстанда сәнәгать җитештерүе индексы 2018 ел нәтиҗәләре буенча 102% ка җитте. Республиканың сәнәгать җитештерүе күләме 2 трлн 818 млрд сум тәшкил итте.

ТР ның сәнәгать секторында мәшгуль халыкның урта исемлек саны 2018 нче елның гыйнвареннән ноябренә кадәр 336,8 мең кешене тәшкил итә, сәүдә өлкәсендә 148,6 мең кеше мәшгуль.

Тулаем региональ продуктта сәнәгать өлеше 44,6%, сәүдә - 16,4% ны тәшкил итә. Сәүдә өлкәсе республиканың ТРПнә кертеме буенча динамик үсештәге өлкәләрнең берсе булып кала.

Татарстан Идел буе федераль округы регионнары арасында лидерлык позицияләрен алып тора. 2018 нче ел нәтиҗәсе булып республика сәүдәсендә ваклап сату әйләнеше үсешенең 2017 нче ел күрсәткечләренә карата 106,1% дәрәҗәсенә җитүе тора.

Узган елда республика сәүдә өлкәсенең структурасы үзгәрде. Азык-төлек товарлары өлеше 47% тан 44 % ка кадәр кимеде, шул ук вакытта озак кулланылышлы товарлар өлеше арткан. Ваклап сату базарларының сату күләмнәре үсә, хәзер бу күрсәткеч 7 % ка җитте. Шул ук вакытта республикада челтәрле сату башка регионнар белән чагыштырганда әзрәк үскән.

1.1.2. Татарстан Республикасының пространстволы оештырылуында Биектау муниципаль районының тоткан урынына анализ

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының административ үзәге булып 3 мең халкы булган Биектау тимер юл станциясе бистәсе тора. Биектау станциясе район үзәге булып юкка гына билгеләнмәде. Тимер юл һәм "Себер Тракты" шоссесы аны Казан белән бәйләде, юллар район территориясен ике тигез өлешкә бүлде һәм Биектау аларның үзәгендә иде.

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы республиканың төньяк-көнбатыш өлешендә урнашкан һәм Казан шәһәре, Яшел үзән, Арча, Әтнә, Питрәч районнары һәм Мари-Эл Республикасы җирләре белән чиктәш. Бөек Габдулла Тукай тарафыннан җырланган Казан арты нәкъ менә шушында башлана.

Без Татарстан Республикасының 43 административ районының берсендә - Биектауда яшибез. Аның мәйданы 1574,78 кв.км тәшкил итә. Биектау районы

барлыкка килүнең рәсми датасы булып 1935 елның 25 январе санала. Безнең район - Татарстан Республикасында халык мәйданы һәм саны буенча иң эреләрнең берсе. Аның территориясендә 123 торак пунктны берләштерүче 28 авыл җирлеге советы эшли. Биредә төрле милләттәге 43,6 мең кеше, шулардан татарлар 64 %, руслар - 34 % һәм 2 %ы - башка милләт вәкилләре дус һәм тату яши. Татарстан Республикасының Биектау районы Урта Иделнең иң борынгы мәдәни һәм рухи районнарыннан берсе буларак билгеле. Нәкъ менә шушы җирләрдә XII-XIV йөзләрдә легендар «Иске Казан» урнашкан була, хәзер анда археологик музей-тыюлык эшли.

Биектау муниципаль районы Казан шәһәреннән автомобиль юлларының төбәк һәм федераль челтәре буенча 10-15 минутлык ераклыкта урнашкан.

Биектау районы, Татарстан Республикасы кебек үк, уртача климат поясының уртача континенталь климаты өлкәсендә урнашкан. Гомумән алганда, климатны уртача континенталь, җылы җәй һәм уртача-салкын кыш дип сыйфатларга була. Төп климат характеристикалары түбәндәгечә күренә:

июльнең уртача температурасы: 18,5° – 19,5°
январьнең уртача температурасы: -14,5° – -13,5°
елның җәйге вакытында явым-төшемнәр: 320 – 340 мм
елның кышкы вакытында явым-төшемнәр: 160 – 180 мм
еллык явым-төшемнәр суммасы: 460 – 520 мм
кар катламы биеклеге: 35 – 50 см
җил юнәлешенең өстенлек итүче юнәлеше: көнбатыш, төньяк-көнбатыш.

Территориянең эчке сулары - елгалар, күлләр, җир асты сулары, сазлыклар, бозлыклар. Безнең районда халыкны һәм хуҗалыкларны су белән тәэмин итүдә елгалар, күлләр һәм җир асты сулары аеруча мөһим роль уйный.

Территориянең эчке сулары - елгалар, күлләр, җир асты сулары, сазлыклар, бозлыклар. Безнең районда халыкны һәм хуҗалыкларны су белән тәэмин итүдә елгалар, күлләр һәм җир асты сулары аеруча мөһим роль уйный.

Биектау районының иң зур елгалары - Казансу һәм Ашыт елгалары. Казансу Татарстан Республикасының Арча районында башлана, урта агымында Биектау районы аша уза һәм Казан шәһәре чигендә Идел елгасына коя. Ашыт Татарстан Республикасының Әтнә районында башлана һәм Татарстан Республикасының Биектау районы һәм Мари-Эл Республикасы чигендә һәм Иләт елгасына коя.

Районда 138 күл бар. Карасу, Кара Күл, Мунчалалы иң эреләре. Бу күлләрнең барысында да табигать һәйкәлләре статусы бар. Аларның кайбер характеристикалары таблицада китерелгән.

Биектау районының Татарстан Республикасы территориясендә урнашуы 1 нче рәсемдә күрсәтелгән.

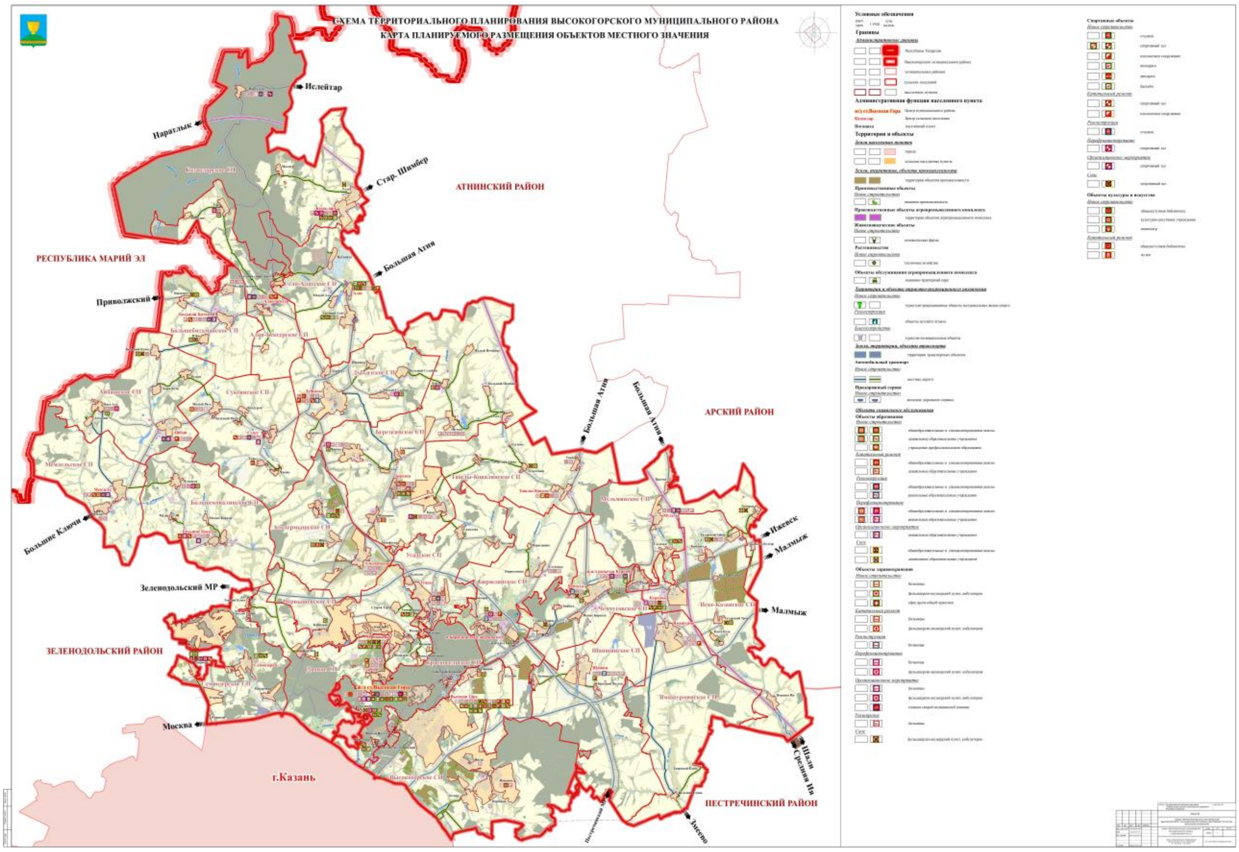

Биектау районында - 25 авыл җирлеге, алар үзләренә 124 торак пунктны алалар – аларның исемлеге 1 нче таблицада китерелгән.

1 нче таблица - Муниципаль берәмлек территориясе составына керә торган торак пунктлар

N т/б	Муниципаль берәмлек	Администрация үзәге	Торак пунктлар саны
Авыл җирлекләре			
1	Айбаш авыл җирлеге	Айбаш авылы	6
2	Алан-Бәксәр авыл җирлеге	Алан-Бәксәр авылы	5
3	Әлдермеш авыл җирлеге	Әлдермеш авылы	3
4	Каенлык авыл җирлеге	Каенлык авылы	12
5	Олы Кавал авыл җирлеге	Олы Кавал авылы	4
6	Олы Битаман авыл җирлеге	Олы Битаман авылы	4
7	Бөреле авыл җирлеге	Бөреле җәнлек совхозы бистәсе	6
8	Биектау авыл җирлеге	Биектау авылы	7

9	Дачный авыл җирлеге	Дачный бистәсе	2
10	Дөбъяз авыл җирлеге	Дөбьяз авылы	6
11	Иске-Казан авыл җирлеге	Коркачык авылы	7
12	Казаклар авыл җирлеге	Казаклар авылы	4
13	Красносельский авыл җирлеге	Биектау тимер юл станциясе бистәсе	6
14	Коркачык авыл җирлеге	Коркачык тимер юл разъезды бистәсе	1
15	Мәмдәл авыл җирлеге	Мәмдәл авылы	2
16	Мүлмә авыл җирлеге	Мүлмә авылы	5
17	Семиозерка авыл җирлеге	Семиозерка авылы	6
18	Алат авыл җирлеге	Алат авылы авылы	4
19	Суыксу авыл җирлеге	Суыксу авылы	6
20	Ташлы-Кавал авыл җирлеге	Ташлы-Кавал авылы	5
21	Усад авыл җирлеге	Усад авылы	7
22	Чыпчык авыл җирлеге	Чыпчык авылы	4
23	Чернышевка авыл җирлеге	Чернышевка авылы	6
24	Шәпше авыл җирлеге	Шәпше авылы	3
25	Ямаширмә авыл җирлеге	Ямаширмә авылы	3

Муниципаль район җирле үзидарә органнары структурасын түбәндәгеләр барлыкка китерә:
- депутатлар Советы;
- муниципаль район Башлыгы;
- “Биектау районы” муниципаль берәмлеге Администрациясе;
- муниципаль районның контроль органы;
- муниципаль район Башлыгы тәкъдиме буенча депутатлар Советы карары белән гамәлгә куела торган һәм юридик зат хокукларына ия башка җирле үзидарә органнары.

1.1.3 Татарстан Республикасының пространство оешмасы структурасында Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Алан-Бәксәр авыл җирлеге торышына анализ.

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы “Алан-Бәксәр авыл җирлеге” муниципаль берәмлеге бердәм икътисадый, тарихи, социаль, территориаль берәмлек булып тора, "Биектау районы" муниципаль берәмлеге составына керә.

Алан-Бәксәр авыл җирлеге "Биектау муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турындагы" 2005 елның 31 январендагы 20-ТРЗ номерлы (30.12.2014 ред.) Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзелгән.

Алан-Бәксәр авыл җирлеге составына бу закон нигезендә керәләр: Алан-Бәксәр авылы (административ үзәк), Алат спиртзаводы авылы, Гәр авылы, Әсән авылы, Шөмлән авылы.

Алан-Бәксәр авыл җирлеге Татарстан Республикасының төньяк-көнбатыш өлешендә, Биектау муниципаль районының төньяк өлешендә урнашкан. Алан-Бәксәр авыл җирлеге Мари-Эл Республикасы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Алат, Казаклар, Дөбьяз, Олы Битаман, Суыксу авыл җирлекләре белән чиктәш.

Алан-Бәксәр авыл җирлегенең гомуми мәйданы 4490 га га, шул исәптән торак пунктлар мәйданы 1467,9 мең кв.м., алардан: Алан-Бәксәр авылы -446,8 мең кв.м., Алат спиртзаводы авылы –322,2 мең кв. м., Гәр авылы-368,5 мең кв. м., Әсән авылы -199,7 мең кв. м., Шөмлән авылы - 130,0 мең кв.м.

Урман фонды җирләре 840 гектар мәйданны били, бу авыл җирлегенең бөтен мәйданыннан 18,7 % чамасын тәшкил итә (картографик материал буенча).

Биектау муниципаль районының гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының гамәлдәге челтәре радиаль-хорд структурасына ия һәм региональ һәм җирле әһәмияттәге юллар белән тәкъдим ителә.

Алан-Бәксәр авыл җирлегенең Татарстан Республикасының башка районнары белән транспорт элемтәсе хәзерге вакытта муниципальара әһәмияттәге региональ автомобиль юллары һәм җирле әһәмияттәге юллар аша гамәлгә ашырыла.

Тулаем Биектау районының да, Алан-Бәксәр авыл җирлегенең дә икътисадый-географик хәле шактый отышлы, дияргә була. Татарстан Республикасының төньяк-көнбатышында һәм Биектау районының төньяк өлешендә Алан-Бәксәр авыл җирлегендә Татарстан Республикасының район үзәге һәм башка районнары белән транспорт элемтәләрен гамәлгә ашыру уңайлы һәм ресурслар белән җитәрлек тәэмин ителешле (руда булмаган файдалы казылмалар, урман, су һәм җир ресурслары).

Алан-Бәксәр авыл җирлегенең Биектау муниципаль районы җирлеге территориясендә урнашуы 2 нче рәсемдә күрсәтелгән.

2 нче рәсем
Алан-Бәксәр авыл җирлегенең
Биектау муниципаль районы
территориясендә урнашуы

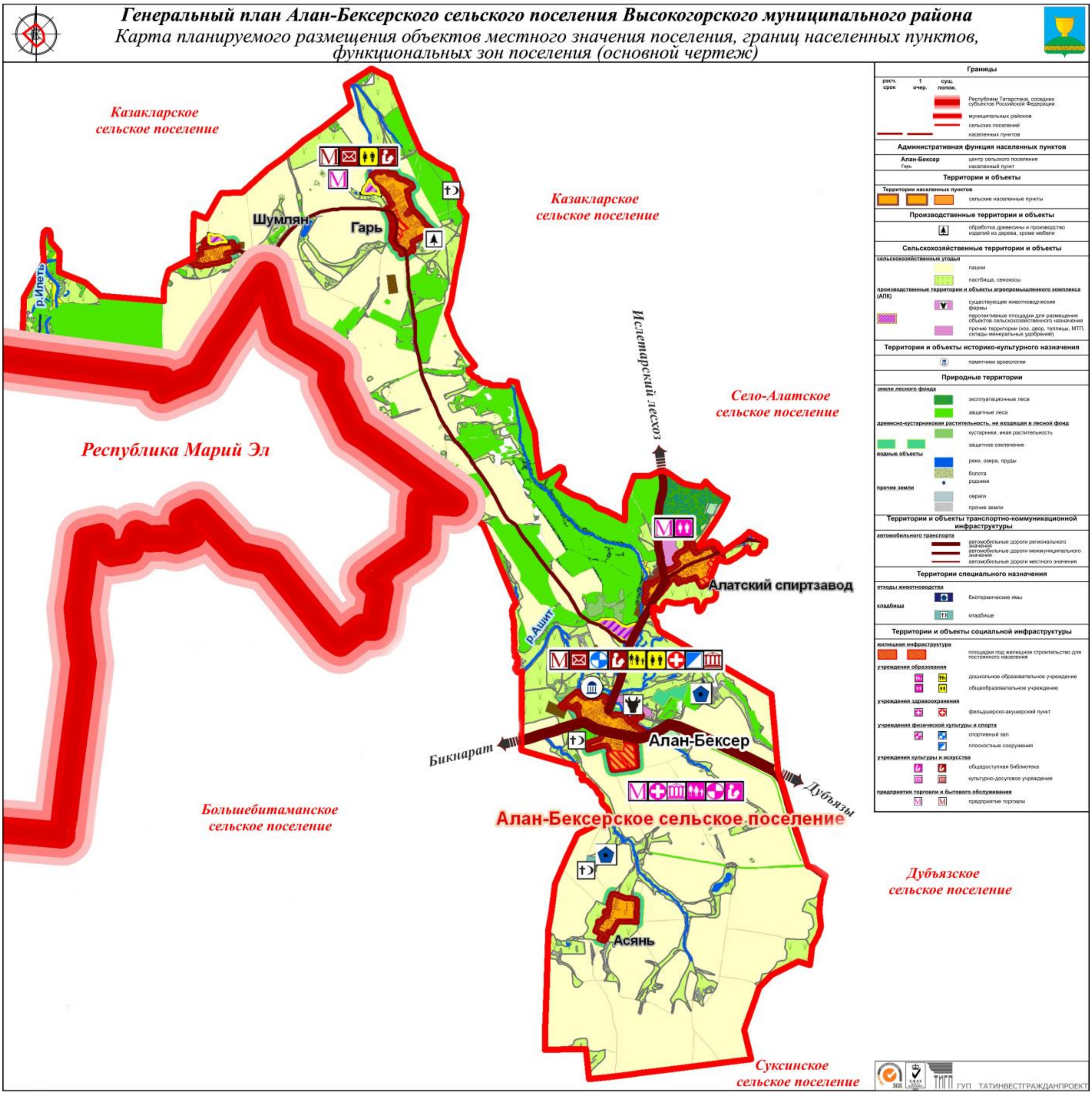

1.2 Биектау районы Алан-Бәксәр авыл җирлегенең социаль-икътисади характеристикасы, авыл җирлеге территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә характеристика, транспорт өлкәсендәге эшчәнлекне дә кертеп, транспорт ихтыяҗын бәяләү

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Алан-Бәксәр авыл җирлегендә 2019 елның 1 январена 609 кеше яши. Авыл халкы 100 % тәшкил итә.

2 нче Таблицада авыл җирлегендә 2019 елның 1 январена елларга торак пунктлар буенча халыкның бүленеше тәкъдим ителгән.

2 нче таблица - торак пунктлар буенча халык саны

N т/б	Торак пункт	Халык саны, кеше.
1	Алан-Бәксәр	337
2	Алат спиртзаводы авылы	109
3	Гәр авылы	156
4	Әсән авылы	3
5	Шөмлән авылы	4

2017 елдан Алан-Бәксәр авыл җирлегендә халык саны үзгәрешсез кала һәм 609 кеше тәшкил итә. Таблицадан күренгәнчә, җирлекнең иң зур торак пункты булып Алан-Бәксәр авылы тора, анда халыкның күпчелек өлеше яши - 55,3%.

Биектау муниципаль районының 25 авыл җирлеге арасында Алан-Бәксәр авыл халкы саны буенча 22 нче урында.

Хезмәткә сәләтле яшьтәге халык (ир-атлар да, хатын-кызлар да) үлеменең төп сәбәпләре - йөрәк-кан тамырлары авырулары. Соңгы өч елда халыкның миграцион кимүе күзәтелми. 2012 елда авыл җирлегенә инвестор килү белән эш урыннары җитмәү проблемасы хәл ителде.

Соңгы 10 елда халыкның читкә китүе, бигрәк тә яшь буынның, белгечлек алганнан соң шәһәрдә өйләренә ашыкмаулары, авыл җирендә яшәргә теләмәүләре белән аңлатыла. Район Казанның шәһәр яны, һәм яшьләрне Казандагы тормыш һәм эш җәлеп итә. Вәзгыятьне үзгәртү өчен авыл җирлегенең инвестицион җәлеп итүчәнлеген күтәрү зарур.

Халык санын тотрыклы итүнең төп коралы булып халыкның читкә китүен туктату һәм халыкның миграция агымын көчәйтү өчен шартлар тудыру кала. Шул ук вакытта, барган табигый процессларның туры килүен һәм миграция хәрәкәтчәнлеген исәпкә алып, авыл җирлеге территориясендә яшь буынны җәлеп итү һәм саклап калу хезмәт ресурсларын беркадәр саклап калуга һәм демографик потенциалны ерак перспективага яңартуга гына ярдәм итә ала.

Муниципаль берәмлектә демографик вәзгыятьне яхшырту өчен социаль-икътисадый чараларның тулы бер комплексын уздыру кирәк, алар демографик үсешне билгеләүче төрле аспектларга юнәлдереләчәк, ягъни үлүчеләрнең гомуми дәрәҗәсен (шул исәптән социаль әһәмияткә ия авырулардан һәм тышкы сәбәпләрдән) кыскарту, халыкның репродуктив сәламәтлеген ныгыту, балалар һәм яшүсмерләрнең сәламәтлеген ныгыту, аналар һәм сабыйлар үлеме дәрәҗәсен кимету, халыкның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту, гомер озынлыгын арттыру, сәламәт яшәү рәвешен алып бару өчен шартлар тудыру, гаилә институтын ныгыту, гаилә арасындагы ныклы мөнәсәбәтләр традицияләрен торгызу һәм саклау, аналарга һәм балаларга ярдәм итү, миграция ситуациясен яхшырту.

1.3 Функция башкару һәм транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасы эше күрсәткечләре характеристикасы.

Алан-Бәксәр авыл җирлегенең транспорт системасын үстерү җирлектә яшәүчеләрнең тормыш сыйфатын яхшыртуның кирәкле шарты булып тора.

Алан-Бәксәр авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы Татарстан Республикасы Биектау районы инфраструктурасын тәшкил итә, бу гражданнарның хәрәкәт итү ирегенә конституция гарантияләрен тәэмин итә һәм товарларның һәм хезмәтләрнең ирекле хәрәкәт итүен мөмкин итә. Автомобиль юллары челтәренең булуы һәм торышы белән территориаль бөтенлек һәм икътисадый киңлекнең бердәмлеге билгеләнә. Җирле әһәмияттәге юллар һәм инфраструктура торышының җәмгыятьнең социаль-икътисадый ихтыяҗларына туры килмәве проблемасын бәяләп бетермәү икътисадый кыенлыкларның һәм тискәре социаль процессларның сәбәпләреннән берсе булып тора.

Хәзерге вакытта Алан-Бәксәр авыл җирлегенең Татарстан Республикасының башка районнары белән транспорт элемтәсе муниципальара әһәмияттәге һәм җирле әһәмияттәге региональ автомобиль юллары аша гамәлгә ашырыла.

"Каменка – Дөбьяз – Олы Әтнә – Казан" муниципальара әһәмияттәге юл Алан-Бәксәр авыл җирлегеннән 10 км (Дөбьяз аша) уза.

" Каменка – Дөбьяз – Олы Әтнә – Казан " (V категория) юлы аның бөтен буена асфальт-бетон белән капланган.

Алат спиртзавод авылына бару юлы (V категория). Асфальт-бетон белән капланган юлның озынлыгы 2 км.

Гәр авылына бару юлы (юлның гомуми озынлыгы 12 км), 5 км (V категория) - асфальт-бетон белән капланган, 7 км (IV категории) – вак таш белән каплаулы.

Шөмлән авылына бару юлы – юлның озынлыгы 15 км, шуларның: 5 км (V категория) асфальт-бетон өслекле, 7 км (IV категория) вак таш өслекле, 3 км – балчык юл.

Әсән авылына бару юлы (IV категория). Юлның озынлыгы 3,5 км, вак таш өслекле.

Алан-Бәксәр АҖ 1 күпер корылмасы урнашкан:

- "Дөбьяз – Алан-Бәксәр – Ислейтар урман хуҗалыгы" а/юлы –Ашыт елгасы.

Алан-Бәксәр авыл җирлеге территориясендә АЗС лар юк.

1.4 Алан-Бәксәр авыл җирлеге юллары челтәренең характеристикасы, юл хәрәкәте параметрлары (транспорт чаралары хәрәкәте агымының тизлеге, тыгызлыгы, интенсивлыгы)

Автомобиль юллары Алан-Бәксәр авыл җирлеге транспорт инфраструктурасының мөһим состав өлеше булып тора. Алар җирлек территориясен күрше территорияләр белән бәйлиләр, җирлекнең торак пунктларын район үзәге белән бәйлиләр, җирлекнең барлык торак пунктларының тормыш эшчәнлеген тәэмин итәләр, җирлекне үстерү мөмкинлекләрен билгелиләр, алар буенча йөк ташу һәм пассажирлар йөртү башкарыла. Күпчелек очракта автомобиль юллары челтәрен үстерү дәрәҗәсенә җирлекнең тотрыклы икътисадый үсешенә ирешү бурычларын хәл итү, җирле җитештерүчеләрнең конкурентлык сәләтен күтәрү һәм халыкның тормыш

сыйфатын яхшырту бәйле.

Гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге автомобиль юлларына авыл җирлегенең муниципаль милкендәге Алан-Бәксәр авыл җирлеге чикләрендә урнашкан муниципаль юллар, урам-юл челтәре һәм юл инфраструктурасы объектлары керә.

Алан-Бәксәр җирлеге икътисадын үстерү күбесенчә автомобиль транспортының эшчәнлегенең нәтиҗәлелеге белән билгеләнә, ул гомуми файдаланудагы җирле әһәмиятле автомобиль юллары челтәрен үстерү дәрәҗәсенә һәм торышына бәйле.

Урам-юл челтәре гамәлдәге урамнар һәм юллар белән бәйләнештә проектланган. Торак территорияләрен иҗтимагый үзәкләр, җитештерү территорияләре белән бәйли һәм тышкы магистральләргә чыгуны тәэмин итә.

Урам-юл челтәре, урамнарның һәм юлларның функциональ билгеләнешен исәпкә алып, районның транспорт магистральләре челтәре белән үзара тоташ бербөтен система буларак формалаша. Челтәр структурасы муниципаль берәмлекнең гомуми планлаштыру структурасы һәм күләмнәре, аның ешлыгының үзара урнашуы белән билгеләнә.

Алан-Бәксәр авыл җирлегендә торак пунктлар һәм җирле һәм муниципальара әһәмияттәге юллар урамнарының бер өлеше канәгатьләнерлек хәлдә түгел.

Гәр авылына килү юлы (юлның гомуми озынлыгы 12 км), 5 км (V категория) - асфальт-бетон белән капланган, 7 км (IV категории) – вак таш белән каплаулы – тулы капиталь ремонт таләп итә.

Гәр авылыннан Шөмлән авылына бару юлы (озынлыгы 3,5 км) каты өслекле юл төзүне таләп итә.

Алан-Бәксәр авылы урам юллары:

каты өслексез:

Яңа ур. – 0,8 км,

Мәктәп ур. – 0,1 км,

Комлы ур. – 0,32 км,

Яшел ур. – 0,175 км.

Асфальт-бетон өслекле һәм чокырларны ремонтлауны таләп итә:

Үзәк ур. – 1,292 км,

Татарстан ур. – 0,2 км,

Мәктәп ур. – 0,101 км,

Кызыл Тау ур. – 0,3 км.

Алат спиртзавод авылы урам юллары:

каты өслексез:

Үзәк ур. – 0,6 км,

Яшьлек ур. – 0,6 км,

Завод ур. – 0,6 км,

Урман ур. – 0,1 км,

Болынлы ур. – 0,42 км.

Гәр авылы урам юллары:

каты өслексез:

Үзәк ур. – 0,5 км,

Мәктәп ур. – 0,25 км,

Урман ур. – 0,15 км,

Комбинат ур. – 0,2 км.

Әсән авылы урам юллары:

каты өслексез:

С.Сәйдәшев ур. – 0,65 км,

Ш.Усманов ур. – 0,3 км,

Ермаклы ур. – 0,35 км.

Шөмлән авылы урам юллары:

каты өслексез:

Үзәк ур. – 0,7 км.

Каты өслекле булмаган урам юлларында юл полотносына вак таш түшәү планлаштырыла.

Генераль план белән, Биектау муниципаль районының территориаль планлаштыру Схемасы чаралары нигезендә, Алан-Бәксәр авыл җирлеге территориясендә автомобиль юлларын үстерү буенча түбәндәге чаралар каралган:

- «Алан Бәксәр-Ислейтар урман хуҗалыгы» төбәк әһәмиятендәге юл участогына капиталь ремонт;

- «Алан Бәксәр - Ислейтар урман хуҗалыгы - Шөмлән» җирле әһәмиятле 10,3 км озынлыктагы юл участогын төзү;

- «Алат спиртзаводы - Путанай» җирле әһәмиятле юл участогын төзү.

Юл челтәрен үстерүнең җитәрлек дәрәҗәдә булмавы җирлек икътисадының һәм халкының шактый зур югалтуларына китерә, Алан-Бәксәр авыл җирлегенең социаль-икътисадый үсеше темпларын иң зур чикләүләреннән берсе булып тора, шуңа күрә җирлек өчен гомуми файдаланудагы җирле әһәмияткә ия булган автомобиль юллары челтәрен камилләштерү мөһим. Бу киләчәктә хезмәт ресурслары агымын тәэмин итәргә, җитештерүне үстерергә мөмкинлек бирәчәк, ә бу исә үз чиратында җирлекнең икътисадый үсешенә китерәчәк.

Автомобиль юллары табигый әйләнә-тирә мохит, кешенең хуҗалык эшчәнлеге һәм транспорт чараларының даими йогынтысына дучар ителә, нәтиҗәдә юлларның техник-эксплуатация торышы үзгәрә. Юллар челтәренең торышы аны карап тоту, ремонтлау һәм капиталь ремонт эшләрен вакытында башкару сыйфатына, тулылыгына һәм сыйфатына бәйле һәм чикләнгән күләмнәре шартларында финанс ресурсларын бүлүнең финанслау күләмнәренә һәм стратегиясенә турыдан-туры бәйле.

Юл комплексына инвестицияләр күләме җитәрлек булмаган шартларда, автомобильләштерү дәрәҗәсе үсеше юл челтәрен үстерү темпларыннан шактый алда бара, беренче планга юлларны карап тоту һәм эксплуатацияләү эшләре чыга. Агымдагы ремонтны башкарганда кул хезмәтен кыскартырга һәм башкарыла торган эшләрнең югары сыйфатын тәэмин итәргә мөмкинлек бирә торган машина һәм механизмнарның махсуслаштырылган звеноларын кулланып, заманча технологияләр кулланыла. Шул ук вакытта агымдагы ремонт, капиталь ремонттан аермалы буларак, юл өслегенең сыйфатын күтәрүгә бәйле тигезлек, кытыршылык, ныклык характеристикалары һ.б. бурычларны хәл итми. Хәрәкәт ешлыгының даими үсүе шартларында, юл тармагын рәсми рәвештә теркәп җиткермәү транспорт

чараларының йөк күтәрүчәнлеген арттыру ягына хәрәкәт составының үзгәрүе ремонт арасы срокларны үтәмәүгә, ремонт ясарга вакыт җитмәгән участоклар санын туплауга китерә. Югарыда бәян ителгәннәрне исәпкә алып, чикләнгән финанс чаралары шартларында автомобиль юлларының һәм корылмаларның проблемалы участоклары санын мөмкин кадәр киметү максатында аларны оптималь файдалану бурычы тора.

Алан-Бәксәр авыл җирлегенең гомуми файдаланудагы җирле әһәмияткә ия булган автомобиль юлларын үстерүдә программалы-максатчан алым куллану финанс ресурслары чикләнгән шартларда юл тармагының кичектергесез проблемаларын хәл итүгә акчаларны системалы рәвештә җибәрергә мөмкинлек бирәчәк.

Алан-Бәксәр авыл җирлеге бюджетында юл хуҗалыгына чыгымнарны финанслау җитмәү сәбәпле, аерым параметрлар буенча җирлек урамнарының шактый өлешенең эксплуатация торышы норматив документлар һәм техник регламентлар таләпләренә туры килми башлады.

Торак пунктлардагы урамнарда чокыр-чакырлар ремонтлау буенча шактый эш башкару зарурлыгына бәйле рәвештә урам-юл челтәрен карап тотуга матди чыгымнар артты.

Алан-Бәксәр авыл җирлеге территориясе буенча 18,2 км озынлыктагы региональ әһәмияттәге автомобиль юллары уза.

Алан-Бәксәр авыл җирлеге территориясендә урнашкан җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының озынлыгы 17,62 км тәшкил итә.

Төп җирле автомобиль юллары Алан-Бәксәр авыл җирлегенең урамнары һәм торак пунктларының аерым объектлары арасында бәйләү функцияләрен үти.

Алан-Бәксәр авыл җирлегенең автомобиль юлларында хәрәкәт ешлыгы югары түгел, ул 100-120 авт./сәг. тәшкил итә.

Гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге автомобиль юлларының үткәрү мөмкинлеге җитәрлек дәрәҗәдә.

Җирлекнең әйләнә-тирә мохитенә транспорт инфраструктурасының тискәре йогынтысының дәрәҗәсе зур түгел.

Кайбер участокларда юл өслегенең ныклыгы җитмәү зур кимчелек булып тора. Шулай ук Алан-Бәксәр авыл җирлеге урам-юл челтәрендә юл хәрәкәте иминлеге проблемасы булып тротуарларның фактта булмавы тора, бу авыл җирлегенең торак пунктларында җәяүле хәрәкәтне бик нык катлауландыра.

1.5 Транспорт чаралары паркы составына һәм автомобильләштерү дәрәҗәсен, парковкалар (парковка урыннары) белән тәэмин итүне анализлау

Алан-Бәксәр авыл җирлеген автомобильләштерү дәрәҗәсе 609 кешегә 174 автомобиль дәрәҗәсендә саклана.

Алан-Бәксәр авыл җирлеге территориясендә автотранспортны саклау җирлек халкының утар тирәсендәге кишәрлекләрендә гамәлгә ашырыла.

1.6 Гомуми кулланылыштагы транспорт чараларының эшчәнлегенә, пассажир агымы анализын да кертеп, характеристика

Пассажир транспорты халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә мөһим элемент булып тора, аннан башка җәмгыятьнең нормаль эшләве мөмкин түгел. Ул халыкның җитештерү, көнкүреш, мәдәни бәйләнешләр аркасында хәрәкәт итүгә булган

ихтыяҗларын канәгатьләндерергә тиеш. Пассажир транспорты предприятиеләр, оешмалар, мәдәни, спорт, көнкүреш һәм башка учреждениеләр кирә торган транспорт тарту үзәкләре арасында халыкны йөртү өчен билгеләнә.

Алан-Бәксәр авыл җирлеге территориясендә торак пунктлар эчендә җәмәгать пассажир транспорты хәрәкәте юк.

Җирлекнең административ үзәге - Алан-Бәксәр авылы буенча «Бикнарат ав. – Биектау ав.– Бикнарат ав.» автобус маршруты үтә.

1.7 Җәяүлеләр һәм велосипед хәрәкәте шартларына характеристика

Дөньядагы барлык иҗтимагый төркемнәрдә хәрәкәт итүнең төп һәм иң киң таралган төре. Асылда теләсә нинди маршрут җәяүле йөрү белән башлана һәм тәмамлана. Кайбер маршрутларда җәяү йөрү ерак походлар яки кибеткә кыска гына прогулка турында сүз баруына карамастан, хәрәкәт итүнең бердәнбер ысулы булып тора. Башка маршрутларда кеше җәяү бер яки берничә юл кисемтәсе узарга мөмкин - мәсәлән, җәяү автобус тукталышына кадәр һәм аннан автобуста барганда әлеге ике җәяүлеләр участогы арасында ниндидер ераклык булырга мөмкин.

Җәяүле хәрәкәт, нигездә, җәяүлеләр юлы (тротуарлар) буйлап бара, алар булмаган урыннарда - урамнарның узу урыннарында бара, бу юл-транспорт һәлакәтләре килеп чыгуга китерә. Шәхси торак төзелеше зонасында, шулай ук асфальт-бетон өслеге булмаган урыннарда җәяүлеләр хәрәкәте өчен тротуарлар җиһазланмаган.

Алан-Бәксәр авыл җирлегенең торак пунктларында җәяүлеләр хәрәкәтен оештыру проблемасы бар, чөнки алар түбән сыйфатлы яисә тротуарларның тулысынча булмавы белән бәйле.

Велосипед хәрәкәте, җәяүлеләр хәрәкәте кебек үк, шул ук өстенлекләргә ия, әмма ераграк дистанцияләргә күчеп йөрергә мөмкинлек бирә. Велосипедчыларның хәрәкәте гомуми файдаланудагы юллар буенча юл хәрәкәте кагыйдәләре таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.8 Йөк транспорты чаралары хәрәкәтенә характеристика, көнкүреш һәм юл хезмәте транспорт чаралары эшен бәяләү, әлеге транспорт чаралары өчен инфраструктура торышы

Йөк транспорты җитештерү урыныннан куллану урынына йөк күчерү өчен төп транспорт төре булып тора.

Алан-Бәксәр авыл җирлегендә йөк транспорты хәрәкәтенең төп маршруты торак пунктлар чикләрендә җирлек территориясе аша узучы региональ автомобиль юллары буйлап уза.

Авыл җирлеге территориясендә йөк ташучы транспорт оешмалары юк. Алан-Бәксәр авыл җирлегенең коммуналь хезмәтләре үзләренең транспорт чараларына ия түгел, гомуми кулланылыштагы җирле әһәмияткә ия булган автомобиль юлларын карап тоту өчен махсус техника кулланганда муниципаль контрактлар төзелә.

Җирлекнең автотранспортка техник хезмәт күрсәтү өчен үз җитештерү-техник базасы, җиһазлары һәм персоналы юк.

1.9 Юл хәрәкәте куркынычсызлыгы дәрәҗәсенә анализ

Юл-транспорт һәлакәтләре турында мәгълүматларны һәрьяклап анализлау юл хәрәкәте иминлеген оештыру һәм тәэмин итү буенча эшнең иң мөһим өлешләренең берсе булып тора.

Автомобиль транспорты белән бәйле һәлакәтләр проблемасы юл-транспорт инфраструктурасының куркынычсыз юл хәрәкәтендә җәмгыять һәм дәүләт ихтыяҗларына туры килмәве, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү системасының нәтиҗәле эшләмәве һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның үтә түбән дисциплинасы белән бәйле рәвештә аеруча кискен тора.

Автомобиль юлларын төзү, реконструкцияләү һәм ремонтлау күләмнәрен киметү, транспорт чаралары паркының артуы, автомобиль юлларын карап тотуны финанслау җитәрлек булмау хәрәкәт шартлары начарлануга китерде. Торак пунктлар урамнарында һәм җирлек автомобиль юлларында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү, юл-транспорт һәлакәтләрен (юл-транспорт һәлакәтләрен) кисәтү һәм аларның нәтиҗәләрен киметү бүгенге көндә актуаль бурычларның берсе булып тора.

Алан-Бәксәр авыл җирлегендә аварияләр статистикасын анализлау җирлек территориясендә 2018 елда өч юл-транспорт һәлакәте булуын күрсәтә.

Киләчәктә шәхси автотранспорт саны артуга һәм юл хәрәкәтен оештыруның техник чаралары камил булмауга бәйле рәвештә ситуациянең начараюы мөмкин.

Юл хәрәкәтен оештыруның иң мөһим техник чараларыннан берсе булып юл билгеләре, машина йөртүчеләрнең һәм җәяүлеләрнең хәрәкәт итү шартлары һәм режимнары турында мәгълүмат бирү өчен билгеләнгән мәгълүмати күрсәткечләр тора. Юл билгеләрен сыйфатлы әзерләү, аларны тиешле күләмдә дөрес урнаштыру һәм мәгълүматлылык юл-транспорт һәлакәтләре санын киметүгә зур йогынты ясый һәм гомумән хәрәкәтнең уңайлылыгын арттыра. Алан-Бәксәр авыл җирлегендә авария куркынычы булган участокларда муниципаль программаны гамәлгә ашыру кысаларында юл билгеләре куярга кирәк. Яңа юл билгеләре кую схемасы, буяу формасы, төсе ГОСТ Р 52289-2004 "Юл билгеләрен, билгеләрне, светофорларны, юл киртәләрен һәм юнәлдерүче җайланмаларны куллану кагыйдәләре" нигезендә кабул ителде. Аварияләр өлкәсендә хәлләр начарлану һәм юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү проблемасы булуга бәйле рәвештә озак сроклы стратегияне эшләү һәм гамәлгә ашыру, барлык кызыксынучы хезмәтләрнең һәм халыкның, җирле үзидарә органнарының тырышлыгын координацияләү таләп ителә.

Килеп туган проблеманың кискенлеген киметү максатында программа - максатчан методны куллану түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

- юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә җирле үзидарә органнары эшчәнлеген координацияләү;
- юл шартларына бәйле зыян күрүчеләр булган юл-транспорт һәлакәтләре санын киметү, шулай ук юл-транспорт һәлакәте нәтиҗәсендә һәлак булучылар санын киметү буенча чаралар комплексын, шул исәптән профилактик характердагы чараларны гамәлгә ашыру.

Юл-транспорт һәлакәте белән бәйле проблемаларны нәтиҗәле хәл итү һәм аның күрсәткечләрен киметүне тәэмин итү өчен юл хәрәкәте иминлеген арттыру һәм аларны финанс ресурслары белән тәэмин итү буенча чараларны системалы гамәлгә ашыруны дәвам итү зарур.

Бәян ителгәннәрне исәпкә алып, муниципаль программа кысаларында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә эшне дәвам итү кирәклеге актуаль һәм нигезле булуы турында нәтиҗә ясарга мөмкин.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- юл эшләренең кирәкле төрләрен һәм күләмнәрен билгеләргә;
- юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итәргә;
- финанс ресурсларын өстенлекле бурычларны гамәлгә ашыруга туплап, бурычлар буенча чыгым йөкләмәләрен формалаштырырга.

1.10 Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, халыкның иминлегенә һәм сәламәтлегенә начар йогынтысы дәрәҗәсен бәяләү

Территориянең заманча экологик торышы табигый мохит компонентларына пычрануның локаль чыганакларының тәэсире, һава юлы белән пычраткыч матдәләрне янәшә территорияләрдән чик аша күчерү, шулай ук катнашмаларны таркату һәм юу шартларын билгели торган климат үзенчәлекләреннән билгеләнә. Һава бассейнының торышы экологик вәзгыятьне һәм халыкның яшәү шартларын билгели торган төп экологик факторларның берсе булып тора. Муниципаль берәмлек территориясендә атмосфераның пычрану дәрәҗәсе табигый-климат күрсәткечләре, күчмә чыганаклардан (транспорт) һәм стационар (сәнәгать һәм инженерлык объектлары) чыгарулар белән билгеләнә.

Автомобиль транспорты һәм автотранспорт комплексы инфраструктурасы әйләнә-тирә мохитне пычратуның төп чыганагына карый. Автотранспорт чыгарылмалары белән һава бассейнының пычрануының төп сәбәбе - автотранспорт микъдары арту, аның таушалуы һәм сыйфатсыз ягулык. Эчке янулы двигательләрнең эшләгән газлары зарарлы матдәләрдә һәм кушылмаларда, шул исәптән канцероген матдәләрдә бар. Нефть продуктлары, шиннарның тузган продуктлары, тормоз накладкалары, юл өслекләрен бозланудан саклый торган хлоридлар юл буе полосаларын һәм су объектларын пычраталар. Эчке янулы двигательләрнең төп компоненты (тавыштан тыш) – углерод окисе (угар газ) - кеше, хайваннар өчен куркыныч, концентрациясенә карап, төрле дәрәҗәдә агулану тудыра. Автомобильләр һәм пычраткыч матдәләр катнашмалары тәэсир итешкәндә һавада яңа агрессиврак матдәләр барлыкка килергә мөмкин.

Транспортның әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысы шунда ки, аның эшләве өчен ягулык кирәк, ул үзеннән-үзе токсик була; төрле двигательләр эшләгәндә кислород йотыла һәм газлар аерылып чыга, аларның күбесе табигатькә тискәре йогынты ясый. Двигательләрне караганда кулланыла торган матдәләрне рациональ файдаланмау шулай ук тышкы тирәлекне пычрата. Транспорт эше шау-шу, вибрацияләр, электр магнит тирбәнешләрен нурландыру, яшәү тирәлеген җылылык белән пычрату белән бара. Машиналар балчык өслекле юлларында хәрәкәт иткәндә туфракның өске катламы бозыла, тузанлау барлыкка килә һ.б. Транспорт чараларын эксплуатацияләгәндә газ хәлендәге (күкерт, азот оксидлары, угарлы газ, төрле углеводородлар, ягулык составының тулысынча янып бетмәү һәм таркалу продуктлары), пар хәлендәге (тетраэтилкургаш һәм башка матдәләр), сыек (үзгәрүчән составлы агымсулар) һәм пычраткыч матдәләрне бүлеп чыгаралар. Бензин двигательләрендә эшләүче транспорт чаралары мохитне угар газ, тетраэтилкургаш,

азот оксидлары һәм углеводородлар белән нык пычрата. Дизель двигательләрендә эшләүче транспорт чаралары СО тирәлеген азрак, күбрәк - күкерт һәм азот оксидлары белән пычрата.

Автомобиль юллары янәшәсендәге территориядә су, туфрак һәм үсемлекләр берничә канцероген матдә йөртүчеләр, ә җирлек - куркыныч зона, анда яшелчә, җиләк-җимеш үстерү һәм хайваннарга үлән ашату ярамый. Автомагистральләрдән ерагайган саен, канцероген матдәләрнең концентрациясе кими бара. Килеп туган транспорт схемасына бәйле рәвештә, чит шәһәрдәге транзит транспорт, шул исәптән йөк транспорты, билгеләнгән урынга авыл җирлеге территориясе аша бара. Җирлек территориясендә автомобиль юллары аша җәяүлеләр өчен җир асты һәм җир өсте кичүләре юк, юл чатлары бер дәрәҗәдә үтәлгән, бу автомобиль транспортының хәрәкәт динамикасын үзгәртүгә һәм, нәтиҗәдә, әйләнә-тирә мохиткә ягулык һәм зарарлы матдәләр чыгаруны арттыруга китерә. Һавада үлчәнгән һәм тузан өслегендә утырган тузан санының артуы, шиплаган шиннарны салкын чорда куллану нәтиҗәсендә автомобиль юлларының асфальт түшәмәсенең югары абразив тузуына китерә.

Муниципаль берәмлек территориясендә шәхси автомобильләрнең шактый өлеше йорт янындагы кишәрлекләрдә урнаштырыла.

Яшел утыртмаларга карны һәм бозны хлорлы матдәләр ярдәмендә химик ысул белән арындырганда, туры контакт нәтиҗәсендә дә, туфрак аша да зарарлы йогынты булырга мөмкин. Кар катламын юл кырыена һәм үсентеләр урнашкан аерым полосага ташлаганда турыдан-туры контакт булырга мөмкин. Куаклыклар урнашкан зоналарга тозлы сулар агып төшү туфракны тозландыра. Үсемлекләр китергән зарар су җыелып торган урыннарында бигрәк тә сизелә. Автомобиль юлларының юл өлешеннән агып төшкән суларда үлчәнгән кисәкчәләр, нефть продуктлары, авыр металлар (кургаш, кадмий һ.б.) һәм кышкы чорда бозлавыкка каршы көрәшү өчен кулланыла торган хлоридлар, шулай ук юлларда автомобиль шиннарының тузуы нәтиҗәсендә барлыкка килә торган корым кисәкчәләре бар. Автомобильләр саны арту аларны эксплуатацияләү калдыкларының пропорциональ артуына китерә. Автомобиль кузовы (корыч), автомобиль шиннары, аккумуляторлар (кургаш), салонны тышлау материаллары (пластмасса), эксплуатацияләүдән калган сыеклыклар һ.б. автотранспортның төп калдыклары булып тора.

Җирлек автомагистральләрендә стационар күзәтү постлары юк.

1.11 Татарстан Республикасы Биектау районы Алан-Бәксәр авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасының гамәлдәге шартларына һәм үсеш перспективаларына һәм урнаштырылуына характеристика

Территориаль һәм стратегик үсеш планнары нигезендә түбәндәге чаралар планлаштырыла:

“Алан-Бәксәр авыл җирлеге” муниципаль берәмлегенең генераль планы буенча булган юлларны һәм урамнарны реконструкцияләү планлаштырылмый, аларны төзекләндерү, өслекләрне камилләштерү, транспорт чишелешләрен һәм кушылган урыннарны урнаштырганда локаль чаралар күздә тотыла.

Урам-юл челтәрен реконструкцияләгәндә җәяүлеләр хәрәкәтенең уңайлылыгын һәм куркынычсызлыгын тәэмин итүгә аерым игътибар бирергә кирәк.

Автомобильләр паркына хезмәт күрсәтү өчен автосервис предприятиеләре челтәрен киңәйтү каралган.

1.12 Алан-Бәксәр авыл җирлеге транспорт инфраструктурасының эшчәнлегенә һәм үсешенә кирәкле норматив-хокукый базаны бәяләү

Бөтен транспорт системасы эшчәнлегенең нигезе булып Алан-Бәксәр авыл җирлеге халкына транспорт хезмәте күрсәтү принципларына туры килә торган норматив-хокукый база тора.

Бүгенге көндә җирлекнең транспорт инфраструктурасы эшчәнлеге һәм үсеше өчен кирәкле норматив-хокукый база җитәрлек үсеш алмаган. Җирлекнең транспорт инфраструктурасын үстерү норматив-хокукый базаны даими камилләштерү зарурлыгын таләп итә, ә документацияне сыйфатлы эшләү суд инстанцияләренә, контроль-күзәтчелек органнарына мөрәҗәгатьләр белән бәйле куркынычларны булдырмый калырга мөмкинлек бирәчәк.

Алан-Бәксәр авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы эшчәнлеге һәм аны үстерү түбәндәгеләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

- Россия Федерациясенең Шәһәр төзелеше кодексы;
- Татарстан Республикасының Шәһәр төзелеше кодексы;
- "Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турындагы" 2007 елның 08 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон;
- "Юл хәрәкәте иминлеге турында" 1995 елның 10 декабрендәге 196-ФЗ номерлы Федераль закон;
- РФ Хөкүмәтенең 1993 елның 23 октябрендәге 1090 нче номерлы “Юл хәрәкәте кагыйдәләре турында” гы карары;
- Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән 2019 елның 01 январеннан үз көченә кергән өстәмә) Министрлар Кабинетының 21.02.2011 № 134 карары белән расланды (15.12.2018 редакциясендә);
- "2014-2022 елларга Татарстан Республикасы транспорт системасын үстерү" Татарстан Республикасы дәүләт программасы;
- Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Алан-Бәксәр авыл җирлегенең генераль планы.

1.13 Транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алан-Бәксәр авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы Биектау районы Администрациясе ягыннан Алан-Бәксәр авыл җирлегенең гомуми кулланылыштагы җирле әһәмияткә ия булган автомобиль юлларын тоту, капиталь ремонтлау һәм ремонтлау өчен финанслау һәм субсидияләр исәбеннән матди яктан тәэмин ителә.

II БҮЛЕК. Алан-Бәксәр авыл җирлеге территориясендә транспорт ихтыяҗына, халык хәрәкәте һәм йөк ташу күләме һәм характеры үзгәрүгә фараз

2.1 Социаль-икътисади үсешкә фараз

Демографик ситуацияне анализлау территориянең икътисадый үсеш

тенденцияләрен бәяләүнең иң мөһим өлешләреннән берсе булып тора, чөнки алга таба икътисадый үсеш уңышы кешенең җәмгыятьнең төп җитештерү көче, аның хезмәт сәләтләрен гамәлгә ашыру мөмкинлеге буларак роле белән билгеләнә. Халыкның санын, аның яшь, җенес һәм милли составын билгеле бер чорга белгәндә, мәшгуль халыкның санын һәм структурасын, торак төзелеш күләмнәрен һәм социаль-көнкүреш өлкәсен фаразларга мөмкин.

Авыл җирлегенең социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсеше күрсәткечләрен анализлаганда, түбәндәгеләр билгеләп үтелә:

- җирлек торак пунктларының транспортта йөрү мөмкинлеге җитәрлек дәрәҗәдә югары түгел;
- Җитештерү объектлары халык яши торган урынга якын урнашкан, бу корреспонденцияләрнең төп төрен - хезмәт объектларын җиңеләйтә.

Ил буенча, Татарстан Республикасы территориясенең күпчелек өлешендә урбанизациянең дәрәҗәсе югары булу сәбәпле, берничә ел дәвамында халыкның табигый кимүе саклана.

Хәзерге вакытта Алан-Бәксәр авыл җирлегенең торак фонды гомуми торак мәйданының 16700 кв. м тәшкил итә.

Алан-Бәксәр авыл җирлегенең генераль планында торак инфраструктурасын үстерү буенча барлык чаралар Биектау муниципаль районының территориаль планлаштыру Схемасы исәпләүләре һәм чаралары нигезендә каралган.

Яңа торак төзелеше мәйданнары: Алан-Бәксәр авылы, Әсән авылы торак пунктларында бар. Яңа торак төзелеше һәм тузган торакны алыштыру төзүчеләр көче белән гамәлгә ашырылачак, шул исәптән, финанслауның төрле схемаларын кулланып (төзүчеләр акчалары, ипотека акчалары, шул исәптән социаль ипотека, төзүчеләрнең ташламалы категорияләренә субсидияләр, яшь белгечләрне авылда калдыру программалары һ.б.).

Алан-Бәксәр авыл җирлегенең торак пунктлары буенча 2028 елга демографик вәзгыять фаразы 3 нче Таблицада тәкъдим ителгән.

3 нче таблица - Алан-Бәксәр авыл җирлегенең торак пунктлары буенча 2028 елга демографик вәзгыять фаразы

N т/б	Торак пункт	2019 елның 1 январена	2028 елның 1 январена
1	Алан-Бәксәр авылы	337	350
2	Алат спиртзаводы авылы	109	115
3	Гәр авылы	156	160
4	Әсән авылы	3	10
5	Шөмлән авылы	4	5

2.2 Биектау районы транспорт инфраструктурасын үстерүгә фараз

Транспорт инфраструктурасы торак пунктлар территорияләреннән уңайлы

файдалана алуны тәэмин итәргә, халыкның хәрәкәтчәнлеге һәм йөк ташу күләмнәре, катгый экологик таләпләр шартларында эчке һәм тышкы транспорт элемтәләренең иминлеген һәм ышанычлылыгын тәэмин итәргә тиеш. Әлеге бурычлар индивидуаль һәм җәмәгать транспортының үзара хезмәттәшлеген, бер-берсен тулыландыруны тәэмин итә торган бердәм транспорт системасын үстерүне таләп итә.

Авыл җирлегендә чагыштырмача тотрыклы демографик вазгыять транспорт ихтыяҗының, халыкның Биектау авыл җирлеге территориясендә хәрәкәт итү күләменең һәм характерының шактый үзгәрүе хисап чорында булмаячак, дигән нәтиҗә ясарга мөмкинлек бирә.

Авыл җирлеге территориясендә транспортның төп төре булып автомобиль тора, башка төрләре күрсәтелмәгән. Транспорт ихтыяҗы аз булу сәбәпле, автомобиль транспортының гамәлдәге инфраструктурасы хәл ителә торган бурычларны үти һәм реструктуризацияләүне таләп итми.

Авыл җирлеге территориясендә эре сәнәгать предприятиеләре төзү планнары булмау аркасында йөк транспортының ешлыгы исәп-хисап чорына бик нык үзгәрмәячәк.

Җирлекнең транспорт инфраструктурасына кагылышлы норматив-хокукый база нигезендә тимер юл, һава һәм су транспорты төрләрен үстерү буенча чаралар планлаштырылмый.

Автомобиль транспорты – Алан-Бәксәр авыл җирлеге инфраструктурасының мөһим состав өлеше, ул икътисадның барлык тармаклары һәм халыкның ихтыяҗларын канәгатьләндерә торган йөк һәм пассажирлар ташуда, халыкка һәркем файдалана алырлык транспорт хезмәте күрсәтүче җитештерүчеләр һәм кулланучылар арасында продукциянең төрле төрләрен күчерә торган әһәмиятле өлеше.

Федераль әһәмияттәге яңа автомобиль юллары төзү планлаштырылмый.

Халыкның ихтыяҗын өйрәнү өчен пассажирлар йөртү конкурсларын дәвам итү планлаштырыла. Гомуми сандагы җиңел автомобильләр һәм норматив таләпләрдән чыгып, АЗС һәм СТО комплексы төзелеше рөхсәт ителә.

2.3 Урам-юл челтәрен үстерүне фаразлау

Проект тәкъдим иткән транспорт инфраструктурасы тышкы һәм эчке транспорт корылмаларын, урам-юл челтәрен классификацияләүне, транспорт тукталышларын урнаштыруны үз эченә ала. Фараз чорына федераль һәм региональ әһәмияттәге автомобиль юлларын төзү һәм реконструкцияләү буенча чаралар каралмаган.

2.4 Автомобильләштерү дәрәҗәсенә, юл үсеше параметрларына, парковкалау пространствосына ихтыяҗга фараз

"Автостат" агентлыгы мәгълүматлары буенча, 2016 елның 1 июленә Россиядә автомобильләштерү дәрәҗәсе 1000 кешегә 285 автомобиль күрсәткеченә җиткән. Исәп-хисап срогына автомобильләштерү дәрәҗәсе фаразы - 2028 елга Биектау районы буенча 4 нче Таблицада китерелә.

4 нче таблица - 2010 - 2027 елларда автомобильләштерү дәрәҗәләре

	2010 ел	2015 ел	2020 ел	2028-2035 еллар
Биектау районының	230	257	286	300…

автомобильләштерү дәрәҗәсе, авт./1000 кеше				

Исәп-хисап срогына, бәлки, икътисадка инвестицияләр суммасы һәм җирле инфраструктураны яхшырту артыр дип көтелә, бу гражданнарның тормыш дәрәҗәсе артуга китерергә мөмкин, шәһәрдә җиңел автомобильләр саны артырга тиеш. Димәк, исәп-хисап срогына автомобильләштерү дәрәҗәсе 1000 кешегә 300 автомобильгә җитәргә мөмкин.

Шулай итеп, киләчәктә җирлек халкы файдалана торган транспорт чаралары саны артачак.

Юл хәрәкәте параметрларын билгеләү юлда һәлакәтләрне киметү чараларын билгеләгәндә, шулай ук юл хәрәкәтен җайга салуны камилләштерү өчен аерылгысыз өлеш булып тора. Юл хәрәкәтенең төп параметрларына түбәндәгеләр керә: хәрәкәт ешлыгы, яшел сигналга килү ешлыгы, транспорт агымы составын китерү динамик коэффициенты, автомобиль чиратының кимүе, хәрәкәт полосасының йөкләнеше коэффициенты, циклда яшел сигнал өлеше, чиратның арту коэффициенты, автомобильләрдә һәм метрларда чиратның уртача озынлыгы, автомобиль тукталышларының чагыштырма саны, туктаусыз узу коэффициенты. Авыл җирлегендә юл хәрәкәте параметрларын исәпләү срогына үзгәртү фаразланмый.

2.5 Юл хәрәкәте иминлеге күрсәткечләрен фаразлау

Алан-Бәксәр авыл җирлегенең гамәлдәге урам-юл челтәрен капиталь ремонтлау, ремонтлау һәм карап тоту урамнарның һәм автомобиль юлларының машина юлларын гамәлдәге нормалар нигезендә тотарга һәм шуның белән авария хәлен киметергә мөмкинлек бирәчәк.

Авыл җирлегендә 2018 елда өч юл-транспорт һәлакәте теркәлгән.

Җирлек территориясендә авария хәлендәге юл-транспорт һәлакәтләре урыннары һәм юл-транспорт һәлакәтләре туплану урыннары юк.

Киләчәктә ситуациянең түбәндәге сәбәпләр аркасында начараюы мөмкин:

- халыкның даими рәвештә арта барган мобильлеге;
- хәрәкәттә катнашучылар тарафыннан юл хәрәкәте иминлеге таләпләрен массакүләм үтәмәүләре;
- автомобиль юлларының канәгатьләнмәслек торышы;
- юл хуҗалыгының техник дәрәҗәсе җитәрлек булмау;
- юл хәрәкәтен оештыруның техник чараларының камил булмавы.

Ситуациянең тискәре үсешенә юл куймас өчен түбәндәгеләрне башкарырга кирәк:

- Алан-Бәксәр авыл җирлеге торак пунктларының гомуми файдаланудагы автомобиль юлларында һәм урам-юл челтәрендә юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итүнең заманча системасын булдыру;
- халык арасында, шул исәптән балигъ булмаганнар арасында, үз-үзеңне куркыныч тоту турында хокукый аңны күтәрү һәм кисәтү;
- юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы схемаларын һәм юл хәрәкәтен оештыру проектларын эшләү һәм алар тарафыннан каралган чараларны гамәлгә ашыру исәбенә юл хәрәкәтен оештыруны оештыру дәрәҗәсен күтәрү.

Әгәр исәп-хисап чорында әлеге чаралар башкарылса, юл хәрәкәте иминлеге күрсәткечләрен фаразлау уңай планлаштырыла.

2.6 Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, халыкның иминлегенә һәм сәламәтлегенә начар йогынтысына фараз

Автомобильләшү дәрәҗәсенең исәп-хисап срогына артуы фаразлана, нәтиҗәдә авыл җирлегендә җиңел автомобильләр саны артмаячак. Күрсәтелгән динамика автомобиль транспортының элеккечә җирлек экосистемасын пычратуның төп чыганагы булып калуын расларга мөмкинлек бирә.

Планлаштырылган чорга тимер юл транспорты инфраструктурасын үстерү көтелми.

Транспорт-юл комплексының әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысын кимету өчен, автотранспорт чараларының санын арттыру һәм автомобиль юлларында хәрәкәтнең интенсивлыгын арттыру шартларында түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру күздә тотыла:

- яңа торак йортлар һәм яңа урамнар төзегәндә мөһим экологик чаралар күрергә (юлдан алып торак корылмаларына, яшел утыртмалар полосаларына кадәр санитар-саклау зоналары төзергә);

- бозлавыкка каршы материалларның тискәре йогынтысын киметергә мөмкинлек бирә торган гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын, бигрәк тә кышкы чорда, карап тотуның яңа ысулларын эшләү һәм кертү;

- автомобиль юлларын әйләнә-тирә мохитне зарарлы йогынтылардан саклау чаралары белән, шул исәптән, шау-шу йогынтысы дәрәҗәсен һәм янәшәдәге территорияләрне пычратуны кимету өчен, автомагистраль буйлап ясалма һәм үсемлек киртәләрен куллануны да кертеп, төзекләндерү.

Күрсәтелгән чараларны гамәлгә ашыру автомобиль юлларын проектлауга, төзүгә, ремонтлауга һәм карап тотуга экологик таләпләрне арттыру нигезендә гамәлгә ашырылачак.

Бу өлкәдә төп бурыч - автотранспорт чаралары бүлеп чыгарган газлар күләмен, автомобиль юлларын төзегәндә, реконструкцияләгәндә, ремонтлаганда һәм саклаганда калдыклар санын кыскарту.

Гомумән алганда, транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халыкның сәламәтлегенә тискәре йогынтысын кимету фаразлана, беренче чиратта, экологик-чиста транспорт чараларыннан һәм транспорт инфраструктурасын төзекләндерү материалларыннан файдалануга күчү исәбенә.

III Бүлек. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантлары һәм аларны транспорт инфраструктурасы үсешенең максатчан күрсәткечләре буенча (индикаторлары буенча), үз чиратында тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантын сайлау белән, эреләндереп бәяләү

3.1 Транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышы яки Программаны тормышка ашыру чорында транспорт инфраструктурасы торышы күрсәткечләре

Төзелә торган чараларның нәтиҗәлелеген бәяләү өчен максатчан күрсәткечләр

мөһим, алар хәрәкәт иминлеген тәэмин итүдә, автомобиль ташуларының тизлеген һәм транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы проекты кысаларында барлык чараларны гамәлгә керткәннән соң, аларның экономиялелеген тәэмин итүдә нинди дәрәҗәдә уңай нәтиҗәләргә ирешелгән дигән сорауга җавап бирергә тиеш.

Күрсәткечләр системасы аеруча прогрессив дөнья тенденцияләре нигезендә муниципаль берәмлекләрнең транспорт системаларын үстерүгә ярдәм итәргә тиеш.

Автомобиль юллары табигый әйләнә-тирә мохит, кешенең хуҗалык эшчәнлеге һәм транспорт чараларының даими йогынтысына дучар ителә, нәтиҗәдә юлларның техник-эксплуатация торышы үзгәрә.

Юллар челтәренең торышы аны карап тоту, капиталь ремонт эшләрен вакытында башкару, тулылыгы һәм сыйфаты белән билгеләнә һәм турыдан-туры финанслау күләменә бәйле. Юл комплексына инвестицияләр күләме җитәрлек булмаган шартларда, ә автомобильләштерү дәрәҗәсе үсеше юлларны карап тоту һәм эксплуатацияләү эшләре беренче планга чыга. Шуңа күрә Программада юлларны сыйфатлы тоту һәм капиталь ремонтлау варианты сайлана, аларга ярашлы рәвештә түбәндәге максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләр кулланыла:

- каты өслекле гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге юлларның озынлыгы(км);
- ГОСТ һәм СНИП таләпләренә туры килә торган тротуарларның озынлыгы;
- транспорт-эксплуатация торышына карата норматив таләпләргә туры килә торган авыл җирлеге юл челтәренең озынлыгы өлеше (%);
- теркәлгән юл-транспорт һәлакәтләре саны;
- яңа җиһазландырылган машина-урыннар саны.

3.2 Транспорт инфрастрктурасын үстерүнең принципиаль вариантларын эреләндереп бәяләүне үткәрү һәм тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантны сайлау

Алан-Бәксәр авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантларын караганда халык санын фаразлауны, социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелешен фаразлауны, җирлек территориясендә эшлекле активлыкны исәпкә алырга кирәк.

Транспорт комплексы үсеше сценарийларын эшләгәндә, социаль-икътисадый үсешнең төп күрсәткечләреннән тыш, макроикътисадый тенденцияләр исәпкә алынды, шулай итеп, ике төп вариант составында - 1 (база) варианты, 2 (уртача-оптимистик) варианты һәм торак пункт үсешенең барлык перспективаларын исәпкә алып гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган 3 (икътисадый яктан нигезләнгән) вариант әзерләнде.

Фаразның 1, 2 нче вариантлары тышкы шартларның бердәм гипотезасы нигезендә эшләнгән. Вариантларның төрлелеге шәхси бизнесның үз-үзен тоту модельләренең аермасы, аның конкуренциягә сәләтлелеген арттыру перспективалары һәм үсешнең дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеге белән аңлатыла.

1 нче вариант (база). Соңгы чорда барлыкка килгән инерцион трендларны саклап калу, хосусый компанияләрнең консерватив инвестицион сәясәтен, дәүләт ихтыяҗы стагнациясендә инфраструктур сектор компанияләрне үстерүгә чыгымнар

чикләнгән булуы күздә тотыла. Шулай ук әлеге вариант тарафыннан Европа берлеге һәм Көнбатыш илләре санкцияләре һәм санкцион сәясәте нәтиҗәсендә барлыкка килгән агрессив тышкы мохит исәпкә алына.

2 нче вариант (уртача-оптимистик). Авыл җирлеге территориясендә геополитик киеренкелекне үстерүгә бәйле тискәре нәтиҗәләрне киметүгә һәм тотрыклы рәвештә үсү өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән активрак сәясәт үткәрү күздә тотыла. Сценарий шәхси бизнесның ышанычын арттыру, яңа инфраструктура проектларын финанслау, икътисадның аеруча зәгыйфь секторларын кредитлауга ярдәм итү, кеше капиталын үстерүне финанслауны арттыру буенча бюджет чыгымнарына бәйле өстәмә кызыксындыру чаралары куллану шартларында икътисадны үстерүне характерлый. Сценарий транспорт һәм пассажир ташуның икътисадый активлыгы арту, эшлекле активлык арту белән характерлана, шулай ук инвестицияләр җәлеп итүне күздә тота.

3 нче вариант (икътисадый нигезләнгән). Җирлек территориясендә геосәяси киеренкелекне үстерүгә бәйле тискәре нәтиҗәләрне киметүгә һәм тотрыклы рәвештә үсү өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән активрак сәясәт үткәрү күздә тотыла. Сценарий шәхси бизнесның ышанычын арттыру, яңа инфраструктура проектларын финанслау, икътисадның аеруча зәгыйфь секторларын кредитлауга ярдәм итү, кеше капиталын үстерүне финанслауны арттыру буенча бюджет чыгымнарына бәйле өстәмә кызыксындыру чаралары куллану шартларында икътисадны үстерүне характерлый. Сценарий гомуми файдаланудагы региональ һәм җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын реконструкцияләүне, төзелә торган перспектив индивидуаль торак төзелеше зоналарында урамнар һәм юлларны салуны, автомобиль сервисы объектларын проектлауны һәм төзүне, шулай ук җәмәгать транспорты хәрәкәт итә торган юлларга капиталь ремонт ясауны күздә тота. Бәян ителгәннәрдән аңлашылганча, транспорт инфраструктурасы мөмкинлекләрен тулырак кулллануны һәм халыкның ихтыяҗларын максималь канәгатьләндерүне гарантияләүче иң оптималь вариант булып 3 нче Вариант тора. Перспективалы торак төзелеше зоналарында транспорт инфраструктурасын үстермичә транспорт ихтыяҗы һәм транспорт тәкъдиме дисбалансы үсәчәк.

IV БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүне тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантның транспорт инфраструктурасы объектларын проектлаштыру, төзү, реконструкцияләү буенча чараларын финанслау (инвестиция проектлары) күләмнәрен һәм чыганакларын бәяләү

4.1 Транспорт инфраструктурасының транспорт төрләре буенча үсеше

Программаның максатларына һәм бурычларын хәл итү җирлекнең транспорт инфраструктурасы системасы торышын һәм үсешен һәркем ала алырлык күзәтүдән һәм үлчәүдән гыйбарәт максатчан индикаторлардан чыгып эшләнә торган чараларны гамәлгә ашыру юлы белән тәэмин ителә. Эшләнгән программа чаралары аларның актуальлеге дәрәҗәсе буенча системалаштырылган. Конкрет объектта чаралар исемлеге проект-смета документларын эшләгәннән соң детальләштерелә. Чараларның бәясе, инде үткәрелгән шундый ук чаралар бәясенә нигезләнеп, якынча билгеләнгән. Программа чараларын финанслау чыганаклары - җирле һәм региональ

бюджетлар акчалары, шулай ук бюджеттан тыш акчалар:

1.Урам-юл челтәренең юл билгеләрен урнаштыру

2.Автомобиль юлларын яктырту

3.Автомобиль юлын ремонтлау (вак ташлы өслек булдыру)

4. Автомобиль юлын ремонтлау (асфальт-бетон өслек урнаштыру)

Программаны гамәлгә ашыру механизмы авыл җирлегендә гомуми кулланылыштагы җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын тикшерү, карап тоту, ремонтлау, паспортлаштыру, тротуарларны, велосипед юлларын проектлау һәм төзү чараларын, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү (юл билгеләрен сатып алу), халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру чараларын үз эченә ала.

Программаны гамәлгә ашыру буенча юллар, күперләрне ремонтлау чаралары исемлеге Алан-Бәксәр авыл җирлеге администрациясе тарафыннан елга кимендә бер тапкыр, көзге яисә язгы чор башында юл өслегенең торышын тикшерү йомгаклары буенча һәм беренче дәрәҗәдәге проблемалы хәлләрне, шул исәптән гражданнардан кергән мөрәҗәгатьләрне (шикаятьләрне) исәпкә алып төзелә.

Автомобиль юлларын һәм алардагы ясалма корылмаларны карап тоту һәм агымдагы ремонтлау эшләре исемлеге һәм төрләре аларда автомобиль юлының конкрет участогына эшләнгән проект-смета документациясен капиталь ремонтлау, реконструкцияләү һәм төзү функцияләрен, дәүләт сәясәтен һәм норматив-хокукый көйләүне гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы билгеләгән классификация нигезендә муниципаль контракт (килешү) белән билгеләнә.

Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасы структурасына үзгәрешләр кертү планлаштырылмый.

4.2 Гомуми кулланышлы пассажир автомобиль транспортын үстерү, транспорт-күчеп утыру урыннарын ясау буенча чаралар

Транспорт-күчеп утыру узелларын булдыру планлаштырылмый. Гомуми файдаланудагы автомобиль пассажир транспортын үстерү чаралары халык тарафыннан ихтыяҗ җитәрлек булганда гына урынлы булырга мөмкин, бу транспорт өлкәсендә җәмәгать фикерен өйрәнү өчен вакытлы социологик тикшеренүләр уздыруга шарт була.

4.3 Җиңел автомобиль транспорты өчен, бердәм парковкалау пространствосын үстерүне дә кертеп, инфраструктураны үстерү

Юл сервисы объектларын төзү һәм проектлау буенча чаралар озак сроклы перспективага планлаштырыла, АЗС һәм авыл җирлеге территориясендә СТО төзү мөмкин булачак. Җирлек территориясендә автотранспортны саклау җирлек халкының йорт янындагы участокларында гамәлгә ашырыла. Алга таба, халыкны автомобильләштерү дәрәҗәсе фаразлана торган артуын исәпкә алып, җәмәгать билгеләнешендәге биналар янында автомобильләр кую урыннарын оештыруны күз алдында тотарга кирәк.

Җирлек территориясендә башка чаралар исәп-хисап чорына планлаштырылмый.

4.4 Җәяүлеләр һәм велосипед хәрәкәте инфраструктурасын үстерү

Тротуарлар төзү планлаштырылмаган.

Велосипедта йөрү инфраструктурасын үстерү чаралары исәп-хисап чорына

планлаштырылмый.

4.5 Йөк транспорты, көнкүреш һәм юл хезмәте транспорт чаралары өчен инфраструктура үстерү

Йөк транспорты, көнкүреш һәм юл хезмәте транспорт чаралары өчен инфраструктура үстерү чаралары планлаштырылмый.

4.6 Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Алан-Бәксәр авыл җирлеге юл челтәрен үстерү

Җирлекнең юллар челтәрен үстерү максатларында кайбер чаралар планлаштырыла.

1. Гомуми файдаланудагы җирле әһәмиятле автомобиль юлларын карап тоту чаралары. Әлеге чараларны гамәлгә ашыру автомобиль юлларын норматив таләпләр нигезендә карап тоту эшләрен башкарырга мөмкинлек бирәчәк.

2. Гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын ремонтлау чаралары. Чараларны гамәлгә ашыру гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге автомобиль юллары участокларының озынлыгын саклап калырга мөмкинлек бирәчәк, аларда аларның эксплуатация торышы күрсәткечләре автомобиль юлларының эксплуатация күрсәткечләренә стандартлар таләпләренә туры киләчәк.

3. Гомуми файдаланудагы җирле әһәмиятле автомобиль юлларын реконструкцияләү чаралары. Чаралар авыл җирлегенең юл челтәрен үстерүгә юнәлдерелгән.

4. Гомуми файдаланудагы җирле әһәмиятле автомобиль юлларын төзү чаралары. Чаралар авыл җирлегенең юл челтәрен үстерүгә юнәлдерелгән.

V БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүне тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантның транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларын финанслау (инвестиция проектлары) күләмнәрен һәм чыганакларын бәяләү

Программаны финанслау җирле һәм региональ бюджетлар һәм бюджеттан тыш акчалар исәбеннән гамәлгә ашырыла. Программаны финанслауның еллык күләме Алан-Бәксәр авыл җирлегенең тиешле финанс елына расланган бюджеты һәм өстәмә финанс чыганакларын исәпкә алып билгеләнә.

Программаның чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме исәп-хисап чорына 6500,0 мең сум тәшкил итә. Программаны гамәлгә ашыруга чыгымнар турында мәгълүмат еллар буенча 5.1 нче Таблицада һәм финанслау чыганаклары буенча 5.2 нче Таблицада бирелгән.

5.1 нче Таблица – Чараларны финанслау күләмнәрен бәяләү

N т/б	Чараның исеме	Финанслау күләме, мең сум					
		2019	2020	2021	2022	2023	2024 - 2028

1	Җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы (шул исәптән тротуарлар) юлларны төзү (асфальтлаштыру) һәм реконструкцияләү	-	-	300	300	300	1600
2	Җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын ремонтлау һәм карап тоту	650	650	350	350	350	1650
3	Яңа машина-урыннар булдыру	-	-	-	-	-	-
4	Тышкы электр яктыртуы линияләрен төзү	-	-	-	-	-	-
5	Күпер корылмаларын төзү	-	-	-	-	-	-
6	Утырту пунктларын камилләштерү чаралары	-	-	-	-	-	-

5.2 нче Таблица – Чараларны финанслау чыганакларын бәяләү

N т/б	Исеме	Финанслау чыганаклары, мең сум			
		Җирле бюджет	Төбәк бюджеты	БТЧ	Барлыгы
1	2019-2023 елларга инвестицияләрнең гомуми күләме	750	1250	1250	3250
2	2023-2028 елларга инвестицияләрнең гомуми күләме	750	1250	1250	3250
Барлыгы		1500	2500	2500	6500

VI БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүне тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантның транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларының (инвестиция проектлары) нәтиҗәлелеген бәяләү

Программа чараларын гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген комплекслы бәяләү ел саен аны гамәлгә ашыруның бөтен срогы дәвамында һәм гамәлгә ашыру

тәмамланганнан соң гамәлгә ашырыла һәм муниципаль программа чараларын үтәү дәрәҗәсен бәяләүне һәм муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген бәяләүне үз эченә ала

Бәяләү критерийлары:

- эффективлык;
- нәтиҗәлелек;
- финанс үтәлеше.

Проект максатында чагылыш тапкан күрсәткечләр, проектны гамәлгә ашыру еллары буенча һәм 2028 елга кадәр 6 нчы Таблицада китерелгән.

6 нчы Таблица – Проектның максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре

N т/б	Күрсәткеч	Үлч. бер.	Баз. кыйм.	Чор, ел					
				2019	2020	2021	2022	2023	2024 - 2028
1	Уртак файдаланудагы асфальт-бетон өслекле юлларның озынлыгы	км	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	2,00
2	Яңа җиһазланган машина-урыннар саны	шт.	0	0	0	0	0	0	0
3	Авыл җирлегенең юл челтәренең тиешле норматив таләпләргә туры килә торган озынлыгы өлеше	%	24	24	26	31	35	48	72
4	Авыл җирлеге территориясендә юл-транспорт һәлакәте саны	шт.	3	3	2	2	1	1	1

VII БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендәге эшчәнлекне хокукый һәм мәгълүмати тәэмин итүне камилләштерү, институциональ үзгәртеп корулар буенча тәкъдимнәр

Әлеге Программаны гамәлгә ашыру кысаларында транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү һәм реконструкцияләү өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашырганда институциональ үзгәртеп корулар, идарә һәм үзара бәйләнешләр структурасын үткәрү күздә тотылмый. Программа өчен норматив-хокукый база формалаштырылган.